

Titulació	Tipus	Curs
Fisioteràpia	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Ana Isabel Mayer Frutos

Correu electrònic: anaisabel.mayer@uab.cat

Equip docent

Jose Casimiro Moran

Stefania Thomais Spiliopoulou

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Tenir una base de coneixements d'anatomia i fisiologia cardiorespiratòria per poder analitzar les diferents patologies cardiopulmonars, i així determinar el tractament adequat.

Conèixer els fonaments de les principals tècniques de fisioteràpia respiratòria.

Disposar de coneixements bàsics d'anglès i domini dels principals recursos de recerca per localitzar i analitzar bibliografia científica rellevant en l'àmbit de la fisioteràpia respiratòria

Objectius

- Comprendre els fonaments fisiopatològics de les principals afeccions cardiorespiratòries en persones adultes i en població pediàtrica, tant en fase aguda com a crònica, amb especial atenció al pacient crític.
- Integrar coneixements teòrics i pràctics en fisioteràpia cardiorespiratòria per fer una valoració clínica precisa i un diagnòstic funcional adequat de l'estat de salut de la persona.
- Dissenyar i aplicar intervencions terapèutiques i preventives individualitzades, basades en l'evidència científica i la bona pràctica clínica, orientades a la millora de la ventilació, la higiene bronquial, la capacitat funcional i la qualitat de vida de la persona.
- Seleccionar i emprar adequadament tècniques fisioterapèutiques (manuals i mecàniques) en funció de la patologia, la situació clínica i els objectius terapèutics establerts.

- Desenvolupar competències en la presa de decisions clíniques en contextos complexos o crítics, sustentades en la valoració funcional, el judici clínic i l'avaluació de resultats.
- Aprofundir en l'abordatge fisioterapèutic respiratori en situacions clíniques crítiques i en els programes de reentrenament a l'esforç, orientats a persones amb malalties cardiorespiratòries, amb l'objectiu d'optimitzar-ne la funcionalitat i la qualitat de vida

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Demostrar que té coneixement de la morfologia, la fisiologia, la patologia i la conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social.
- Demostrar que té prou coneixement dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutics, encaminats a la terapèutica clínica.
- Demostrar sensibilitat cap a temes mediambientals.
- Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia d'acord amb els criteris d'adequació, validesa i eficiència.
- Integrar, a través de l'experiència clínica, els valors ètics i professionals, els coneixements, les habilitats i les actituds pròpies de la fisioteràpia per resoldre casos clínics concrets en l'àmbit hospitalari, extrahospitalari, i de l'atenció primària i comunitària.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Raonar amb sentit crític.
- Resoldre problemes.
- Treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
3. Aplicar els coneixements i competències adquirits per resoldre casos clínics, en l'àmbit de les patologies del tòrax.
4. Aplicar els mètodes i tècniques específics referits a les malalties del tòrax.
5. Comunicar fent un ús no sexista del llenguatge.
6. Definir els objectius generals i específics per a l'aplicació del tractament fisioterapèutic de les patologies que afecten el tòrax.
7. Demostrar sensibilitat cap a temes mediambientals.
8. Descriure les circumstàncies que condicionen les prioritats d'actuació en el tractament fisioterapèutic de les patologies que afecten el tòrax.
9. Enumerar els diferents tipus de material i aparells utilitzats en el tractament fisioterapèutic de les patologies que afecten el tòrax.
10. Enumerar els tractaments medicoquirúrgics, fonamentalment en els aspectes fisioterapèutics i ortopèdics, que s'apliquen en les malalties del tòrax.
11. Explicar detalladament la fisiopatologia de les malalties del tòrax.
12. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
13. Identificar les principals desigualtats de sexe/gènere presents a la societat.
14. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
15. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
16. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
17. Proposar noves maneres de mesurar l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
18. Raonar amb sentit crític.
19. Resoldre problemes.
20. Treballar en equip.
21. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.

22. Valorar les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. Repàs antòmic i fisiològic de la Ventilació. (A. Mayer)
2. Aprofundiment en les tècniques de fisioteràpia respiratòria i ajudes tècniques. (A. Mayer)
3. Teràpia manual de Tòrax. (Josep Casimiro)
4. Fisioteràpia respiratòria en malalties restrictives (A. Mayer)
5. Fisioteràpia respiratòria en p. Traumàtica de Tòrax (S. Spiliopoulou)
6. Fisioteràpia respiratòria en cirurgia pulmonar (A. Mayer)
7. Fisioteràpia respiratòria en patologia cardíaca i programes de reentrenament a l'esforç. (A. Mayer)
8. Fisioteràpia respiratòria en poblacions especials: Obesitat, oncologia, fragilitat (A. Mayer)
9. Fisioteràpia respiratòria en cirurgia Abdominal. (S. Spiliopoulou)
10. Fisioteràpia respiratòria en l'edat pediàtrica. (S. Spiliopoulou)
11. Teòria i pràctica de la Ventilació mecànica no invasiva. (S. Spiliopoulou)
12. Iniciació a la ventilació mecànica en el pacient d'UCI i tractament fisioterapèutic de la persona en estat crític. (S. Spiliopoulou)

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES DE LABORATORI (PLAB)	15	0,6	
SEMINARIS DE CASOS CLÍNICS (SCC)	5,5	0,22	
TEORIA	20	0,8	
Tipus: Supervisades			
Tutories	10	0,4	
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS	30	1,2	
ESTUDI PERSONAL	62	2,48	

La docència combina classes magistrals, seminaris de casos clínics i pràctiques de laboratori.

TIPOLOGIES DOCENTS DIRIGIDES:

Teoria (classes magistrals; tipologia TE). Mida de grup: 20-30 alumnes: grup de matrícula. Sessions programades (1h. a 3 h. per sessió).

Pràctiques de laboratori clínic (tipologia PLAB). Mida de grup: 10-20 alumnes. Sessions programades. Es realitzen a una aula habilitada per a la pràctica clínica dins d'un horari programat i estan encaminades a l'adquisició d'habilitats clíniques

Seminaris de casos clínics (SCC, tipologia PCLI. Compren també les activitats d'aprenentatge basat en problemes (ABP)). Mida de grup: 2-10 alumnes . Sessions programades. L' alumnat, en grups reduïts, discutiran supòsits clínics tipus, sota la direcció d'un tutor.

TIPOLOGIES DOCENTS SUPERVISADES:

TUTORIES

Les tutories no computaran com a hores presencials, però poden ser programades i realitzar-se individualment o en grup, al despatx dels professors, en espais docents o utilitzant les TICs, i l'alumnat ha de ser informat dels horaris d'atenció del professorat.

TREBALL AUTÒNOM:

Lectura comprensiva de textos i articles, estudi i realització d'esquemes, resum i assimilació conceptual dels continguts. Preparació de les presentacions i lliuraments.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes compleixin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació de tipus pràctic mitjançant simulacions i avaluació oral	35%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 16, 17, 18, 19, 20
Avaluació escrita mitjançant proves objectives de selecció d'ítems i prova d'assaig de preguntes amplies	40%	2	0,08	3, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 22
Entrega d'informes/treballs escrits + Defensa oral dels treballs	25%	2,5	0,1	3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21

La prova escrita constarà de 2 parts:

- examen tipus test, de preguntes amb 4 possibles respostes, només una d'elles correcte. Es puntuarà 1 punt per resposta correcta i els errors restaran 0'25 punts. Es quantificarà sobre 10 i suposarà el 25% de la nota final.
- casos clínics a desenvolupar. Es quantificarà sobre 10 i suposarà el 15% de la nota final.

Prova pràctica: es demanarà a l'alumnat que exposi i mostri les seves habilitats pràctiques davant una patologia. Suposarà el 35% de la nota final.

Els treballs escrits, individuals o grupals, es proposaran al llarg el curs, i s'hauran d'acompanyar d'una exposició oral. Tot plegat suposarà el 25% de la nota final.

L'assistència mínima a les pràctiques és obligatòria en un 80% i és un requisit indispensable per aprovar la totalitat de l'assignatura. .

Es considerarà com a "No Avaluable" l'alumnat que no realitzi les proves d'avaluació tant teòrica com pràctica, exhaurint els drets a la matrícula de l'assignatura".

Els/les alumnes d'intercanvi seran avaluats de la mateixa manera que la resta d'alumnes.

En cas que l'estudiant no es presenti a l'examen teòric, pràctic o no realitzi els treballs corresponents, serà considerat no avaluable i obtindrà un 0 en aquella part de l'avaluació. És condició indispensable per aprovar l'assignatura haver superat l'avaluació escrita amb nota igual o superior a 5.

La persona que hagi aprovat alguna de les parts suspeses a la recuperació, obtindrà un aprovat en aquella part, sigui quina sigui la qualificació obtinguda.

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Bibliografia

1. Chatwin M, Wakeman RH. Mechanical Insufflation-Exsufflation: Considerations for Improving Clinical Practice. J Clin Med. 2023 Mar 31;12(7):2626.
2. Chevallier J. El drenatge autogen o concepte de la modulació del flux i del nivell ventilatori: 2a ed. Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona; 2016.
3. Cristancho W. Fisioterapia en UCI. Teoría, experiencia y evidencia. 1ª ed. Bogotá:Ed Manual Moderno; 2012.
4. Cristancho W. Fundamentos de fisioterapia y ventilación mecánica. 3ª. Ed. Bogotá:Manual Moderno; 2015.
5. Eficacia de la fisioterapia respiratoria en la parálisis cerebral infantil: revisión sistemática [Internet]. 2020 [cited 2021 Jun 29]. Available from: <http://search.ebscohost.com.are.uab.cat/login.aspx?direct=true&db=edsdnp&AN=edsdnp.7611216ART&s>
6. Farrero E, et al. Normativa sobre el manejo de las complicaciones respiratorias de los pacientes con enfermedad neuromuscular. Arch Bronconeumol. 2013;49(7):306-313.
7. Federación Española contra la fibrosis quística. Los tres pilares del tratamiento en fibrosis quística. Valencia; 2007.
8. Fernandez Blanco R. Beneficios de la fisioterapia respiratoria preoperatoria en pacientes intervenidos por cáncer de pulmón. 2019 Jan 1 [cited 2021 Jun 29]; Available from: <http://search.ebscohost.com.are.uab.cat/login.aspx?direct=true&db=edsdnp&AN=edsdnp.254850TES&sit>
9. Freitas dos Santos, S., Almeida, M., Winck, J. (2022) Effects of mechanical insufflator exsufflator in people with spinal cord injury- a systematic review. Physical Therapy Reviewa 28(8): 1-12
10. Frownfelter D, Dean D, Kruger E, Anthony R. Cardiovascular and Pulmonary Physical Therapy. Evidence to Practice. Elsevier; 2022.
11. Gómez Garrido A. Rehabilitación Respiratoria. 1a ed. Editorial Médica Panamericana; 2025.
12. Gordo Vidal F. Fundamentos en ventilación mecánica del paciente crítico. Tesela Ediciones. Las Palmas de Gran Canaria; 2020
13. Mauri F, Santaulària N, Meroño O, Beltrán P, Sanz A. Guia de recomanacions per a la rehabilitació cardíaca. Departament de Salut. 2023 (Disponible: <https://goo.su/ffbCTa>)
14. Juncà Carrasco M. Fisioterapia respiratoria en pediatría [Internet]. 2018 [cited 2021 Jun 29]. Available from: <http://search.ebscohost.com.are.uab.cat/login.aspx?direct=true&db=edsdnp&AN=edsdnp.6687620ART&s>
15. Manual de procedimientos de fisioterapia respiratoria en cirugía torácica. 2023. (Disponible: <https://goo.su/5xujo>)
16. Montes, F. J. C. Fisioterapia respiratoria en Pediatría. Formación Alcalá. 2019. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/2057442/fisioterapia-respiratoria-en-pediatra-pdf> (Original work published 2019)
17. Padilla J, Peñalver JC. Experiencia de un programa de fast-track surgery en resección pulmonar. Arch Bronconeumol. 2013; 49(3):89-93.
18. Postiaux G. Kinésithérapie et bruits respiratoires: Nouveau paradigme: nourrisson, enfant, adulte. Bruselas:Deboeck supérieur; 2016

19. Reyckler G, Roeseler J, Delguste P. Kinésithérapie respiratoire. 3^a ed. Bruxelles: El Sevier. Masson; 2014.
20. Rodríguez Pérez IM. Fisioterapia respiratoria en el abordaje de las bronquiectasias no asociadas a fibrosis quística [Internet]. 2020 [cited 2021 Jun 29]. Available from: <http://search.ebscohost.com/are.uab.cat/login.aspx?direct=true&db=edsdnp&AN=edsdnp.7709334ART&s>
21. Saliba, K., Blackstock, F., McCarren, B. & Tang, C. (2022) effect of positive respiratory pressure therapy on lung volumes and health outcomes in adults with chest trauma: a systematic review and metaanalysis. Phys Ther. 2022 Jan 102(1)
22. Sanz MP, Berenguel A, Izquierdo J, Villelabeitia Koldo. Rehabilitación Cardíaca. 2a ed. Editorial Médica Panamericana; 2025
23. Seco J. Sistema Respiratorio. Métodos, Fisioterapia Clínica y Afecciones para Fisioterapeutas. Panamericana; 2018.
24. Souto S, Gonzalez L, López A. Guía práctica de fisioterapia respiratoria. Univ de Coruña, 2017
25. Wang, X., Zhang, N. & Xu, Y. (2020) Effects of respiratory muscle training on pulmonary function in individuals with spinal cord injury: an update and meta analysis. Biomed Res Int 2020.
26. www.separ.es (guies, manuals i consens) - Manual de tècniques de drenatge bronquial y Manual de cirurgia toràcica
27. www.secardiologia.es
28. www.sefq.es

Durant el curs i en cada tema es facilitarà més bibliografia d'interès.

Programari

No cal programari específic

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PLAB) Pràctiques de laboratori	301	Català	segon quadrimestre	tarda
(SCC) Seminaris de casos clínics	301	Català	segon quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	301	Català	segon quadrimestre	tarda